

MISSTANDEN BIJ RIJSCHOLEN

VEEL TE VERBETEREN

Een op de tien rijsscholen heeft een slagingspercentage van minder dan 20%. Daar stap je liever niet in voor je rijlessen. Hoe vind je een betrouwbare en goede rijsschool?

Yosra probeert al maandenlang een herexamen in te plannen bij haar rijsschool. En lowane betaalde een lespakket vooruit, maar heeft na zes maanden nog geen rijles gehad. Dian klaagt dat de rij-instructeur de auto wast tijdens de les of niet komt opdagen. En Merlijn ontvangt een Tikkie van €551 voor een 'gratis' herexamen. Al deze klachten verschenen op ons Klachtenkompas en gaan over dezelfde rijsschool: iQdrive. Deze rijsschool gaf in 2019 cadeaubonnen in ruil voor positieve recensies en ging in juni 2020 uiteindelijk failliet. Daar-

mee eindigden de frustraties van leerlingen in een financiële domper. Net zoals veel andere rijsscholen incasseerde iQdrive het geld voor de lespakketten namelijk vooraf.

Rotte appels

Tussen de circa 8000 rijsscholen in Nederland zitten nogal wat rotte appels, zo concludeert het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat na een onderzoek. Die rijsscholen frauderen met examens, voeren een financieel wanbeleid, liegen over slagingspercentages (eerste keer) en/of geven verkeerde informatie

over de opleiding. En volgens de cijfers van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) ligt het slagingspercentage van een op de tien rijsscholen onder de 20%. Terwijl het gemiddelde rond de 50% ligt. Leerlingen worden zo gedupeerd en dit alles kan ook een negatieve invloed op de verkeersveiligheid hebben. Een commissie onder leiding van voormalig SP-fractie leider Emile Roemer onderzoekt nu namens het ministerie wat er nodig is om de misstanden uit de wereld te helpen. In april komen de resultaten.

Zonder opleiding

Volgens Alexander Pechtold, directeur van het CBR, zijn er veel rijsscholen die lesgeven alleen als verdienmodel zien. Dat komt deels door het gemak waarmee iemand een rijsschool kan beginnen. 'Eigenlijk hoef je daar geen opleiding voor te doen. Je moet wel een certificaat halen, maar dat is anders dan in het buitenland. Dit leidt tot drama's en faillissementen', zei hij eind oktober in een radio-interview. Volgens hem ontvangt het CBR zo'n 50 klachten per week van leerlingen die zijn opgelicht door rijsscholen. Ze betalen lesgeld vooruit, waarna de rijsschool onbereikbaar is. Er wordt al 20 tot 25 jaar gediscussieerd over de professionalisering van de branche. Pechtold: 'De misstanden zijn onderbelicht geweest. Goedwillende rijsscholen hebben belang bij een branche zonder misstanden en met gegarandeerde kwaliteit voor alle klanten.'

Geen keurmerk

De onderzoekscommissie kijkt onder andere naar een verplichte certificering voor rijsscholen. Uit internationale

Frouke Tamsma is campagneleider

'Veel rijlessen nemen is goed voor het slagingspercentage, maar slecht voor je portemonnee'

'Gezien de omvang van de misstanden in deze branche, is certificering van rijsscholen hard nodig. Tot het zover is, zul je het nodige huiswerk moeten doen om je te verzekeren van een betrouwbare rijsschool. Kies er een die is aangesloten bij de Bovag en vraag bekenden naar ervaringen. Vergelijk de slagingspercentages, maar laat de rij-instructeur vooraf ook inschatten hoeveel lessen je nodig hebt. Veel rijlessen nemen is goed voor het slagingspercentage van de rijsschool, maar slecht voor je portemonnee. Check ook de betaalvoorwaarden en of je vooraf betaald lesgeld terugkrijgt bij een faillissement.'

onderzoeken blijkt dat zo'n kwaliteitssysteem zorgt voor betere rijopleidingen, beter rijgedrag en minder ongevallen bij beginnende bestuurders. Ondanks eerdere pogingen is er in Nederland nog geen gedegen certificering voor rij scholen of rij-instructeurs. Er zijn dus geen richtlijnen voor de manier waarop instructeurs lesgeven. Wel zijn er brancheorganisaties, maar daarbij is slechts zo'n 20% van de rij scholen aangesloten. Met circa 300 leden is Bovag veruit de grootste. Deze brancheorganisatie controleert rij scholen en instructeurs periodiek op negen punten. Zo moeten instructeurs een verklaring omtrent het gedrag (vog) overleggen om les te mogen geven. Ook moeten ze vorderingen van leerlingen bijhouden op een (digitale) les-

Tussen de 8000 rij scholen zitten nogal wat rotte appels

kaart. Bovag kijkt verder naar de kredietwaardigheid van rij scholen, maar stopte een jaar geleden wel met het garantiefonds. Er was geen steun van de leden voor de kosten ervan. Sindsdien is vooruitbetaald lesgeld niet meer verzekerd. Wel zijn de lesvoorwaarden afgestemd met de Consumentenbond. En bij geschillen is er een bemiddelingsdienst en kun je naar de Geschillencommissie Rijopleidingen stappen. Ook de 50 ANWB-rij scholen hanteren vastgelegde lesmethoden. Net als bij Bovag gebruiken de instructeurs een digitaal systeem om vorderingen bij te houden. Daarnaast verzekert de ANWB vooruitbetaald lesgeld. De ANWB-rij scholen zijn aangesloten bij ANWB Rijopleidingen, een franchise-

41

UUR RIJLESSEN IS GEMIDDELD NODIG OM JE RIJBEWIJS TE HALEN

formule. Sommige zijn ook aangesloten bij de Bovag. Maar het overgrote deel van de rij scholen is nergens bij aangesloten. Die hanteren dus eigen voorwaarden en geven naar eigen inzicht les.

Slagingspercentages

Het CBR publiceert per rij school het aantal afgenomen examens en het slagingspercentage op cbr.nl/rij schoolzoeker. Daaruit blijkt dat gemiddeld 50% van

de examenkandidaten de eerste keer slaagt. In vergelijking met andere landen en het streefpercentage van het CBR (75%) is dat erg weinig. Dat een rij school is aangesloten bij Bovag of ANWB Rijopleidingen, is geen garantie voor een hoog slagingspercentage. We deden een steekproef bij 20 ANWB- en 20 Bovag-rij scholen. Het gemiddelde slagingspercentage lag bij Bovag op 57% en bij de ANWB op 53%. Bij ANWB-rij scholen lukte het ons vaak niet om de percentages te achterhalen bij het CBR. Op ons verzoek heeft de ANWB nu een directe link gemaakt van de rij schoolsites naar het CBR. Slagingspercentages van rij scholen wijken soms opvallend veel af van het gemiddelde. In onze steekproef zat geen van de 20 ANWB-rij-

scholen onder de 44% of boven de 63%. Bij de Bovag-rij scholen varieerde het van 31% tot 89%. Een slagingspercentage zegt niet alles. Er zijn bijvoorbeeld grote regionale verschillen tussen de Randstad en de rest van Nederland. In Rotterdam is het gemiddelde 37%, terwijl het in Maastricht, Heerlen en Sittard juist boven de 60% ligt. Ook kan een percentage gebaseerd zijn op slechts enkele examens. En sommige rij scholen specialiseren zich in anderstaligen of leerlingen die moeite hebben met leren. In die gevallen geeft het slagingspercentage dus een vertekend beeld.

Rij scholen geven soms een 'examengarantie'. Zak je voor het eerste praktijkexamen – dat overkomt dus gemiddeld de helft van de leerlingen – dan betaalt de rij school de kosten voor het herexamen. Maar rij scholen verbinden er vaak de voorwaarde aan dat je een nieuw lespakket afneemt. En leerlingen betalen soms relatief veel voor die extra lessen, zo blijkt uit de meldingen op ons Klachtenkompas. Bovendien is het tarief dat het CBR rekent voor het herexamen €120 en niet 'honderden euro's', zoals sommige rij scholen beweren.

Zo'n examengarantie kan dus een sigaar uit eigen doos zijn.

Verbeteringen?

In 2020 kampte het CBR met lange wachttijden voor theorie- en praktijkexamens. De streeftermijn voor het praktijkexamen is zeven weken, maar varieert per plaats. De actuele wachttijden staan op de site van het CBR. De wachttijd voor een theorie-examen was begin januari circa drie maanden. Dat kwam deels door de lockdown. Om examenfraude te voorkomen, moet elke leerling zelf bij het CBR een examen aanvragen of een rij school daartoe machtigen. Voor praktijkexamens bestond deze verplichte machtiging al. Vanaf maart geldt die ook voor theorieexamens. Zonder machtiging kan een rij school geen theorie- of praktijkexamen aanvragen. Het is een eerste stap om misstanden uit te bannen. De onderzoekscommissie zal waarschijnlijk gaan aandringen op certificering en het CBR is voorstander van een garantiefonds. Maar het zal nog wel even duren voor zulke verbeteringen zijn doorgevoerd. Tot die tijd is het goed opletten welke rij school je kiest.

EEN GOEDE RIJSCHOOL VINDEN

- **Vergelijk slagingspercentages van rij scholen in dezelfde regio op cbr.nl**
- **Vraag bij opvallende verschillen om opheldering**
- **Controleer of er veel klachten over een rij school zijn, bijvoorbeeld op sociale media of op ons klachtenkompas.nl**
- **Met een rij school die is aangesloten bij de Bovag kies je voor eerlijke contractvoorwaarden en andere zekerheden.**
- **Betaal je lessen per week of verifieer dat je vooruitbetaald lesgeld verzekerd is**
- **Kijk op cbr.nl/rijbewijstips voor meer handige tips**

Smaakt dit naar meer?

Word lid en krijg direct toegang tot alle
onafhankelijke tests en informatie.

